

УДК 657:22

**Парасій-Вергуненко І.М., д.е.н., професор,
профсеор кафедри обліку в кредитних і бюджетних
установах та економічного аналізу
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана»**

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АНАЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗВО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ: ПЕРСПЕКТИВИ АДАПТАЦІЇ ДО РЕАЛІЙ СЬОГОДЕННЯ

Глобалізація освітянського простору та стрімкий розвиток євроінтеграційних процесів в Україні позитивно вплинув на реформування економічної освіти, яке супроводжується поліпшенням змісту окремих дисциплін та університетських навчальних планів. Водночас, сліпе копіювання зарубіжних підходів до підготовки спеціалістів економічного профілю без детальної «інвентаризації» навчальних дисциплін відносно поліпшення їх змісту, призводить до негативного наслідку – втрати того раціонального та позитивного, що було напрацьовано вітчизняною школою вищої освіти. Типовим прикладом подібного «удосконалення» навчального процесу є намагання вилучити з переліку навчальних дисциплін для бакалаврського рівня або модифікувати назви курсів «економічний аналіз», «аналіз господарської діяльності», аналогів яких за назвою немає в зарубіжних навчальних закладах.

Водночас, в стандартах вищої освіти для різних спеціальностей особливий акцент зроблено на посиленні аналітичних компетентностей фахівців-економістів, що робить аналіз «ласомим шматком» для інших спеціальностей і призводить до «перетягування» аналітичних дисциплін зі спеціальності «облік та оподаткування» в інші спеціальності під дещо модифікованими назвами наприклад «економічна діагностика», «економічна аналітика» тощо. При цьому спостерігається чітка тенденція до розпорошення облікової спеціальності через абсорбування традиційних навчальних курсів «економічний аналіз» «бухгалтерський облік» «контроль», які традиційно є найважливішими функціями управлінського процесу, такими глобальними навчальними предметами як «фінансовий менеджмент», «контролінг», «мікро-економіка» «корпоративні фінанси» тощо. У цьому контексті виникає питання, якщо навчальний предмет «менеджмент» активно буде абсорбувати інші навчальні дисципліни (розпочавши з економічного аналізу), то може в навчальних планах може взагалі крім менеджменту не потрібні інші дисципліни, а так званий «предмет-монстр» буде включати абсолютно всі навчальні курси, що обов'язково буде супроводжуватись спрощеним викладанням засад аналітичного дослідження, обліку, контролю та інших, що неминуче призведе та поверхових знань та методологічної запусченості даних дисциплін. Відносно економічного аналізу цілком справедливо професор Є.В.Мних в свій час зазначав: «Посилання на зарубіжні стандарти класифікації економічних наук, за якими спеціальний навчальний курс «економічний аналіз» не виділяють, і

перенесення їх у систему національної економічної освіти є відступом, кроком назад до досягнутого прогресу цієї науки. За цими стандартами економічний аналіз пріоритетно зводиться лише до методу досліджень і «розмивається» в системі багатьох наук, насамперед «advancedmicroeconomics», «advancedaccounting» тощо» [1, с.30].

Цілком зрозуміло, що при нехтуванні аналітичними дисциплінами при підготовці фахівців-економістів випаде окрема ланка навчального процесу, яка дозволяє студентам опанувати методики та методологічні основи аналітичного дослідження, яке ґрунтується на обліковій базі і є невід'ємною частиною процедур контролю та аудиту, що означає руйнування загальної системи підготовки спеціалістів-обліковців.

Традиційний підхід до інформаційного наповнення аналітичних дисциплін, який склався в період адміністративно-командної системи, означає недостатню переорієнтацію на нові цілі та задачі управлінського процесу, зорієнтованого на стратегічний підхід з урахуванням принципів корпоративного управління. Відтак, виникає потреба до посилення аналітичних компетентностей студентів через введення нових аналітичних дисциплін, які враховують сучасні тенденції розвитку бізнес-структур в Україні. В ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» розроблено інноваційну дисципліну «Корпоративний аналіз та бізнес-діагностика», яка ґрунтується на базових знаннях, сформованих при вивченні дисциплін «Теорія економічного аналізу», «Аналіз господарської діяльності», «Стратегічний аналіз», але додатково враховує сучасні потреби корпоративного управління. Особливістю даного курсу є аналітичне забезпечення і контроль дотримання інтересів всіх учасників корпоративного управління і насамперед, власників, інтереси яких представлені Спостережною радою. При цьому базовими принципами аналітичного дослідження є комплексний підхід, який забезпечується транспарентною інформацією, що формується в інтегрованій звітності корпоративних підприємств (звіту з управління). Це означає, що оцінювання ефективності корпоративного управління не обмежується фінансовими бізнес-індикаторами, але й включає оцінювання таких складових як: іміджево-брендова, кадрова, партнерська, соціальна, екологічна, фінансова, адміністративна, техніко-технологічна, корпоративна культура, інформація про які має знайти своє відображення в інтегрованій звітності. Чимале значення в корпоративному аналізі набуває інформація про структуру та концентрацію корпоративної власності, на основі якої робиться висновок про корпоративну стійкість компаній. При цьому акцент зроблено на стратегічному підході до аналізу діяльності корпоративних підприємства, який враховує вплив зовнішнього середовища. Відтак, посилюється навантаження на інформаційне забезпечення корпоративного аналізу через змістовне розширення інтегрованої звітності зазначеними вище напрямками.

Список використаної літератури:

1. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.